

GMINA HERBY
ul. LUBLINIECKA 33
42-284 HERBY

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Herby za rok 2023

HERBY 2024 r.

Spis treści

1.Wprowadzenie.....	3
1.1. Cel przygotowania analizy.....	3
1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy	3
2. Charakterystyka Gminy	4
3. Odpady komunalne wytwarzane na terenie Gminy Herby	6
3.1. System gospodarki odpadami komunalnymi i liczba mieszkańców.....	6
3.2. Przetwarzanie odpadów komunalnych	10
3.3. Zagospodarowanie zmieszanych oraz selektywnie zebranych odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych	10
3.4. Odpady odebrane z terenu Gminy Herby z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych	12
4. Koszty w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi	22
4.1. Koszt obsługi systemu w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.	23
5. Wnioski	25

1. Wprowadzenie

1.1. Cel przygotowania analizy

Obowiązek dokonania przez gminę corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi wynika z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Analizy tej dokonuje się w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 9tb ust. 1 ustawy jw. wójt sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

1.2. Podstawa prawna sporządzenia analizy

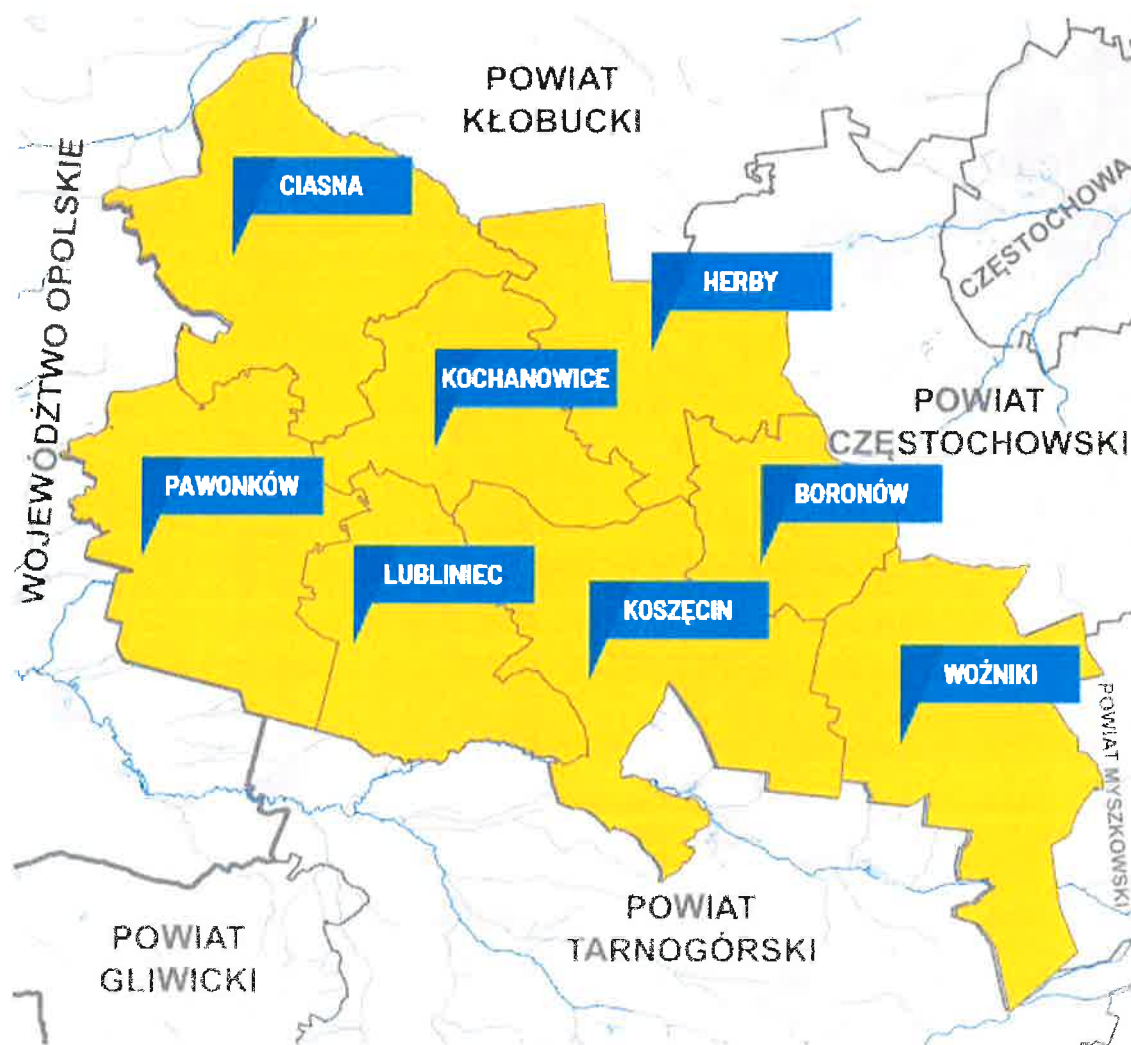
Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi została sporządzona w oparciu o obowiązujące akty prawne.

Ustawy i rozporządzenia:

- Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2024r. poz. 399),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (j.t. Dz. U. z 2023r. poz. 1587),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021r. poz. 1530),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017r. poz. 2412),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (Dz. U. z 2013r. poz. 122).

2. Charakterystyka gminy

Gmina Herby jest gminą wiejską, jedną z 8 gmin powiatu lublinieckiego w województwie śląskim (ryc.1). Zajmuje powierzchnię 87,8 km² i położona jest w dorzeczu rzeki Liswarty. Według danych z ewidencji ludności na dzień 31.12.2023r. gminę zamieszkiwało 6325 stałych mieszkańców i 122 mieszkańców zameldowanych czasowo. Gmina Herby posiada dogodne połączenia komunikacyjne. Przez Herby przebiega szlak kolejowy nr 131 Śląsk - Porty ze stacją w Herbach Nowych oraz linia kolejowa nr 61 Lubliniec - Częstochowa ze stacją w Herbach Starych. Drogowy układ komunikacyjny gminy stanowią: droga krajowa nr 46 Częstochowa - Opole oraz droga wojewódzka nr 905 Herby - Piasek. Są to drogi jednojezdniowe, na dużych odcinkach przebiegające pośród zabudowy.

Ryc. 1. Gminy powiatu lublinieckiego

źródło: <https://www.lubliniec.starostwo.gov.pl/gminy-r67.html>

Pod względem geograficznym gmina położona jest na Wyżynie Woźnicko - Wieluńskiej w obrębie 2 regionów: Obniżenia Liswarty i Progu Herbskiego. Główną rzeką gminy jest Liswarta, należąca do zlewni Warty.

W skład gminy wchodzi 8 sołectw:

- **Chwostek** – obejmuje miejscowości: wieś Chwostek i przysiółki: Drapacz, Oleksiki, Otrzęsie,
- **Hadra** – obejmuje miejscowości: wsie Hadra, Mochała, Kierzki oraz osadę Piłka,
- **Herby** – obejmuje miejscowości: wsie Herby, Pietrzaki oraz osadę Cztery Kopy,
- **Lisów** – obejmuje miejscowości: wsie Lisów i Kolonia Lisów, przysiółki: Głąby, Pustkowie,
- **Łebki** – obejmuje miejscowość: wieś Łebki,
- **Olszyna** – obejmuje miejscowość: wieś Olszyna,
- **Tanina** – obejmuje miejscowości: wsie Tanina, Braszczok oraz przysiółki: Brasowe, Łęg, Niwy, Turza,
- **Kalina** – obejmuje miejscowość: wieś Kalina.

Rolnictwo na terenie Gminy Herby oparte jest na gospodarstwach indywidualnych. Gospodarstwa rolne są małe, w przeważającej mierze od 2 - 5ha na glebach V i VI klasy.

Przemysł zlokalizowany jest w większości w Herbach oraz Lisowie i koncentruje się wokół produkcji profili aluminiowych, kostki brukowej, galwanizowania, przetwórstwa spożywczego, przerobu złomu.

Gmina Herby należy do najbardziej zalesionych gmin w regionie - ponad 70% jej powierzchni zajmują lasy. W większości są to sztuczne monokultury sosnowe lub sosnowe z małą domieszką innych gatunków, głównie dębu, brzozy, modrzewia i świerka. Cały teren gminy położony jest w obrębie Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą".

3. Odpady komunalne wytwarzane na terenie Gminy Herby

3.1. System gospodarki odpadami komunalnymi i liczba mieszkańców

Od dnia 01.07.2013r. podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest Gmina Herby. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023r. odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Herby z nieruchomości zamieszkałych odbywał się na podstawie umowy cywilno-prawnej z podmiotem wpisanym do rejestru działalności regulowanej w zakresie odpadów komunalnych. Zadania odbioru i zagospodarowania odpadów realizowane były przez firmę **Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach ul. Bór 169, 42-202 Częstochowa.**

Zasady postępowania z odpadami komunalnymi zostały określone w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Herby (Uchwała Nr XV/125/20 Rady Gminy Herby z dnia 23 września 2020r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Herby oraz Uchwała Nr XXX/246/22 Rady Gminy Herby z dnia 24 marca 2022r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Herby).

W związku z wprowadzeniem obecnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, gmina ma wpływ na każdy z jego elementów i dzięki temu może kształtować sposób gospodarowania odpadami komunalnymi na swoim terenie. Celem wprowadzenia zmian w obowiązujących przepisach było dążenie do:

- uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- prowadzenia selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”,
- zmniejszenia ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowiska,
- zwiększenia liczby nowoczesnych instalacji do odzysku,
- całkowitego wyeliminowania nielegalnych składowisk odpadów,
- prowadzenia właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbierane są odpady komunalne:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne,
- tworzywa sztuczne, metal, szkło, papier,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,

- bioodpady

Odpady segregowane gromadzone są przez mieszkańców w odpowiednio oznaczonych workach:

- niebieski – papier
- zielony – szkło
- żółty – tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz metal
- brązowy – bioodpady

Odpady te odbierane były w 2023r. w każdej ilości zebranej przez właściciela nieruchomości:

1) w zabudowie jednorodzinnej:

a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne:

- 1 raz w miesiącu

b) bioodpady:

- w okresie od kwietnia do października – 1 raz na dwa tygodnie,

- w okresie od listopada do marca – 1 raz w miesiącu

c) tworzywa sztuczne, metale, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, papier, szkło – 1 raz w miesiącu,

2) w zabudowie wielolokalowej:

a) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne:

- w okresie od kwietnia do października – 1 raz w tygodniu,

- w okresie od listopada do marca – 1 raz w tygodniu

b) bioodpady:

- w okresie od kwietnia do października – 1 raz w tygodniu,

- w okresie od listopada do marca – 1 raz w tygodniu

c) tworzywa sztuczne, metale, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, papier, szkło – 1 raz w tygodniu.

Meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mieszkańcy mają obowiązek gromadzić odrębnie od pozostałych frakcji odpadów w wydzielonym miejscu na nieruchomości i przygotować je do usunięcia w terminach określonych w harmonogramie odbioru tego typu odpadów bądź samodzielnie dostarczyć do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Zarówno meble i inne odpady wielkogabarytowe jak i zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny były odbierane spod posesji lub w wyznaczonych miejscach dwa razy w roku.

Nieruchomości niezamieszkałe nie zostały objęte gminnym systemem odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Ich właściciele zobowiązani byli do zawarcia odpowiednich umów z przedsiębiorcami wpisanymi do rejestru działalności regulowanej prowadzonym przez Gminę Herby. Dane firm zostały przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1. Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych wg stanu na 31.12.2023r.

Lp.	Nazwa firmy/ Imię i Nazwisko przedsiębiorcy	Siedziba i adres przedsiębiorcy			
		Ulica	Nr posesji	Kod pocztowy	Miejscowość
1.	Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach	Bór	169	42-202	Częstochowa
2.	Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew Strach	-	98	42-274	Konopiska, Korzonek
3.	STRACH I SYNOWIE Sp. Z o.o.	Bór	169	42-202	Częstochowa
4.	FCC Lubliniec sp. z o.o.	Przemysłowa	5	42-700	Lubliniec
5.	PZOM Strach Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa	Przemysłowa	7	42-274	Konopiska
6.	REMONDIS Sp. z o.o. Oddział w Częstochowie	Radomska	12	42-200	Częstochowa
7.	Firma Handlowo - Usługowa Andrzej Bajor ul. Sadowa 10 Wancerzów 42-244 Mstów Oddział Częstochowa	Ogrodowa	64a	42-202	Częstochowa
8.	"EKO-SYSTEM BIS" Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa	Przemysłowa	7	42-274	Konopiska
9.	FCC Polska Sp. z o.o.	Lecha	10	41-800	Zabrze

10.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Mirosław Olejarczyk	Wola Jachowa	94A	26-008	Górno
11.	PreZero Małopolska Sp. z o.o.	Kosiarzy	5A	30-731	Kraków
12.	FCC Śląsk Sp. z o.o.	Lecha	10	41-800	Zabrze
13.	Przedsiębiorstwo Techniki Sanitarnej ALBA Sp. z o.o.	Bytkowska	15	41-503	Chorzów
14.	P&C-S.C.	Sejmowa	12B	42-215	Częstochowa
15.	Terra P.P. Sp. z o.o.	Perla	76	41-300	Dąbrowa Górnicza

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Rejestru Działalności Regulowanej

W 2023r. odpady komunalne zostały odebrane od 30 właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. W tabeli 2 zestawiono informacje dotyczące liczby nieruchomości niezamieszkałych, z których odebrano odpady komunalne, obsługiwane przez poszczególne podmioty.

Tabela 2. Liczba nieruchomości niezamieszkałych obsługiwanych przez przedsiębiorców odbierających odpady komunalne w 2023r.

Nazwa i adres przedsiębiorcy	Liczba obsługiwanych nieruchomości
FCC Lubliniec Sp. z o.o.	7
EKO-SYSTEM BIS Sp. z o.o. Sp. K.	3
STRACH I SYNOWIE Sp. z o.o.	16
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Mirosław Olejarczyk	2
Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości

W przypadku nieruchomości niezamieszkałych Gmina Herby podejmowała i podejmuje nadal działania kontrolne w zakresie wykonywania obowiązku udokumentowania w formie kopii umowy korzystania z usług odbierania odpadów komunalnych oraz dowodów uiszczania opłat z tego tytułu, przez uprawniony podmiot.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z ewidencji ludności, w 2023r. Gminę Herby zamieszkiwało 6325 stałych mieszkańców i 122 mieszkańców zameldowanych czasowo. Ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty zagospodarowanie odpadami komunalnymi wynika, że na dzień 31 grudnia 2023r. Gminę Herby zamieszkiwało 5552 mieszkańców, natomiast liczba nieruchomości zamieszkałych, z których zostały odebrane odpady komunalne wyniosła 1496.

3.2. Przetwarzanie odpadów komunalnych

Na podstawie art. 9e ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest zobowiązany do przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości:

- selektywnie zebranych odpadów komunalnych bezpośrednio lub za pośrednictwem innego zbierającego odpady do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach;
- niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

3.3. Zagospodarowanie zmieszanych oraz selektywnie zebranych odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych

Ilość odpadów odebranych z terenu Gminy Herby w 2023r. z nieruchomości zamieszkałych wyniosła (bez PSZOK):

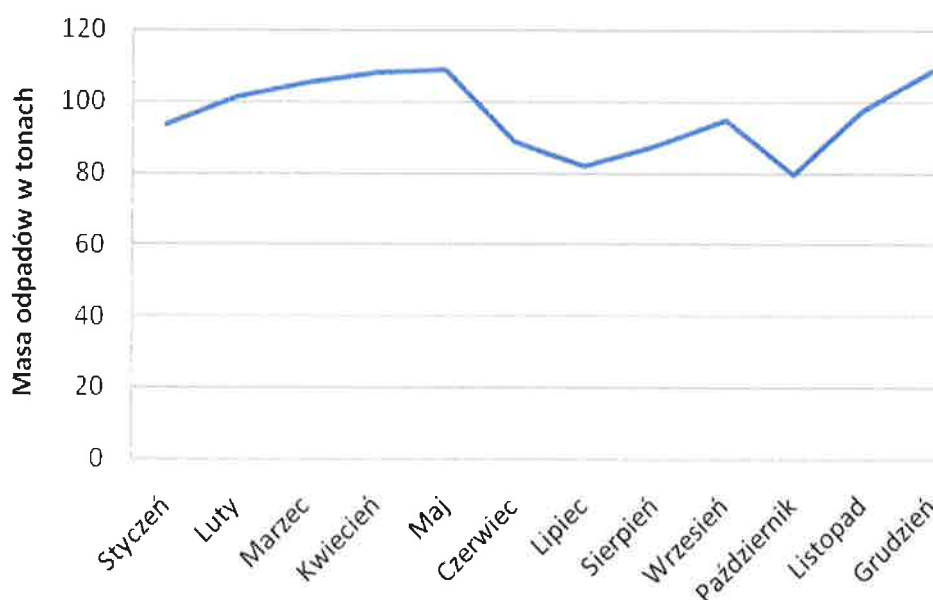
- odpady zmieszane - **1157,01 Mg**
- odpady segregowane - **805,05 Mg**

Podobnie jak w latach poprzednich, ilość odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w I półroczu 2023 roku była wyższa niż w półroczu II. W okresie zimowym ilość odpadów zmieszanych była wyższa niż w okresie letnim, co związane było z oddawanym popiołem z palenisk domowych wraz z odpadami zmieszanymi (wykres 1).

Zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji odebrane z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Herby przekazane zostały do:

- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zawierciu, ul. Podmiejska 53, 42-400 Zawiercie,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Jeżynowa 40, 97-500 Płoszów,
- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., ul. K. Ujejskiego 341, 32-400 Myślenice,
- Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Konwaliowa 1, 42-263 Sobuczyna,
- Remondis Sp. z o.o. Oddział w Częstochowie – Instalacja mechanicznego sortowania odpadów, ul. Wielkopieczowa 16, 42-200 Częstochowa,
- FCC ŚLĄSK Sp. z o.o. ul. Cmentarna 19F, 41-800 Zabrze,
- Sego sp. z o.o., ul. O. Kolberga 65, 44-251 Rybnik.

Wykres 1. Zmienność ilości odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w poszczególnych miesiącach w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów miesięcznych od firmy odbierającej odpady komunalne w 2023 roku

Zmieszane odpady komunalne zostały poddane procesowi odzysku R12 (Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1–R11(***)) oraz D13 (Sporządzanie mieszanki lub mieszanie przed poddaniem odpadów któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycjach D1–D12 (**)) a odpady ulegające biodegradacji procesowi R12 i R3 (Recykling lub odzysk substancji

organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)(**)).

Odebrane z terenów Gminy Herby odpady selektywne, zostały poddane procesom R12 oraz R5 (Recykling lub odzysk innych materiałów nieorganicznych(**)) a także R1 (Wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii (*)).

3.4. Odpady odebrane z terenu Gminy Herby z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych

W 2023 roku z terenu Gminy Herby odpady odbierane były zarówno z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych. W tabeli 3 przedstawiono łączną ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Herby w roku sprawozdawczym 2023. Ze złożonych sprawozdań przez podmioty odbierające odpady wynika, że łączna masa odebranych odpadów komunalnych wyniosła **2118,5870 Mg**, z czego masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych wynosiła **1356,7040 Mg**.

Tabela 3. Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Herby od 1.01.2023r. do 31.12.2023r.

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]
1.	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury	54,6400
2.	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych	154,9200
3.	15 01 06 Zmieszane odpady opakowaniowe	0,8200

4.	15 01 07 Opakowania ze szkła	112,4900
5.	16 01 03 Zużyte opony	2,8300
6.	20 01 01 Papier i tektura	4,8290
7.	20 01 02 Szkło	1,1360
8.	20 01 23* Urządzenia zawierające freony	1,7800
9.	20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki5)	5,1710
10.	20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,5450
11.	20 01 39 Tworzywa sztuczne	5,8400
12.	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	319,1420

13.	20 02 03 Inne odpady nieulegające biodegradacji	33,7800
14.	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1356,7040
15.	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	59,9600

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok

W tabeli 4 przedstawiono informację o selektywnie odebranych odpadach komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do instalacji, których zebrano łącznie **241,1910 Mg**.

Tabela 4. Informacja o selektywnie odebranych odpadach komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do instalacji w 2023r.

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania w tonach [Mg]	Sposób zagospodarowania odebranych odpadów komunalnych	Nazwa instalacji, do której zostały przekazane odpady komunalne
1.	15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	3,3800	R12	Remondis Sp. z o. o. Oddział w Częstochowie - Instalacja mechanicznego sortowania odpadów
2.	15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	51,2600	R12	Remondis Sp. z o. o. Oddział w Częstochowie - Instalacja mechanicznego sortowania odpadów
3.	20 01 01 - Papier i tektura	4,8290	R12	FCC Śląsk Sp. z o.o. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów
4.	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	114,9000	R3	FCC ŚLĄSK SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
5.	20 02 01 - Odpady ulegające	20,9200	R3	Sego sp. z o.o.

	biodegradacji			
6.	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	24,3600	R3	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
7.	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	16,3200	R3	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
8.	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	2,9600	R3	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Zawierciu
9.	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	2,262	R3	FCC Śląsk Sp. Z o.o. Zakład Mechaniczno-Biologicznego Przetwarzania Odpadów

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok

W tabeli 5 przedstawiono informację o masie odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych, przekazanych do składowania (poddane procesom unieszkodliwienia na składowiskach odpadów).

Tabela 5. Informacja o masie odpadów, powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych w 2023r.

Lp.	Adres instalacji, w której zostały wytworzone odpady, powstałe z odebranych przez podmiot odpadów komunalnych, przekazane do składowania	Kod i rodzaj odpadu	Masa odpadów, powstała po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania w tonach [Mg]				Adres składowiska, na które przekazano odpady do składowania
			Frakcja od 0 do 80 mm	Frakcja powyżej 80 mm	Wartość parametru AT4 [mg O2/g]	Masa całego strumienia odpadów	
1.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Konopiska, Miejscowość: Konopiska, Ulica: Przemysłowa 7, Kod pocztowy: 42-274	19 05 99 Inne niewymienione odpady	54,8923	0,0000	6,84	54,8923	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Konopiska, Miejscowość: Konopiska, Ulica: Przemysłowa 7, Kod pocztowy: 42-274
2.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Zabrze, Gmina: Zabrze, Miejscowość: Zabrze, Ulica: Cmentarna 19F,	19 05 99 Inne niewymienione odpady	0,0657	0,0000	8,43	0,0657	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Sosnowiec, Gmina: Sosnowiec, Miejscowość:

	Kod pocztowy: 41-800						Sosnowiec, Ulica: Grenadierów 21, Kod pocztowy: 41-216
3.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Poczesna, Miejscowość: Sobuczyna, Ulica: Konwaliowa 1, Kod pocztowy: 42-263	19 05 99 Inne niewymienione odpady	166,2703	0,0000	1,90	166,2703	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Poczesna, Miejscowość: Sobuczyna, Ulica: Konwaliowa 1, Kod pocztowy: 42-263
4.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: zawierciański, Gmina: Zawiercie, Miejscowość: Zawiercie, Ulica: Podmiejska 53, Kod pocztowy: 42-400	19 05 99 Inne niewymienione odpady	60,1909	0,0000	7,77	60,1909	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: zawierciański, Gmina: Zawiercie, Miejscowość: Zawiercie, Ulica: Podmiejska 53, Kod pocztowy: 42-400
5.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Konopiska, Miejscowość: Konopiska, Ulica: Przemysłowa 7, Kod pocztowy: 42-274	19 05 99 Inne niewymienione odpady	5,2010	0,0000	6,84	5,2010	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Jastrzębie-Zdrój, Gmina: Jastrzębie-Zdrój, Miejscowość: Jastrzębie-Zdrój, Ulica: Dębina 36, Kod pocztowy: 44-335
6.	Województwo: ŁÓDZKIE, Powiat: radomszczański, Gmina: Radomsko, Miejscowość: Płoszów, Ulica: Jeżynowa 40, Kod pocztowy: 97-500	19 05 99 Inne niewymienione odpady	6,4660	0,0000	3,18	6,4660	Województwo: ŁÓDZKIE, Powiat: radomszczański, Gmina: Radomsko, Miejscowość: Płoszów, Ulica: Jeżynowa 40, Kod pocztowy: 97-500
7.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Zabrze, Gmina: Zabrze, Miejscowość: Zabrze, Ulica: Cmentarna 19F,	19 05 99 Inne niewymienione odpady	0,1310	0,0000	8,43	0,1310	Województwo: OPOLSKIE, Powiat: strzelecki, Gmina: Zawadzkie, Miejscowość:

	Kod pocztowy: 41-800						Kielcza, Ulica: (lokalizacja bez nadanej nazwy ulicy), Kod pocztowy: 47-126
8.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Zabrze, Gmina: Zabrze, Miejscowość: Zabrze, Ulica: Cmentarna 19F, Kod pocztowy: 41-800	19 05 99 Inne niewymienione odpady	0,1122	0,0000	8,43	0,1122	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: raciborski, Gmina: Krzyżanowice, Miejscowość: Tworków, Ulica: Dworcowa, Kod pocztowy: 47-451
9.	Województwo: OPOLSKIE, Powiat: Opole, Gmina: Opole, Miejscowość: Opole, Ulica: Podmiejska 69, Kod pocztowy: 45-574	19 05 99 Inne niewymienione odpady	0,6779	0,0000	4,00	0,6779	Województwo: OPOLSKIE, Powiat: Opole, Gmina: Opole, Miejscowość: Opole, Ulica: Podmiejska 69, Kod pocztowy: 45-574
10.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: zawierciański, Gmina: Zawiercie, Miejscowość: Zawiercie, Ulica: Podmiejska 53, Kod pocztowy: 42-400	19 05 99 Inne niewymienione odpady	1,6497	0,0000	7,77	1,6497	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: zawierciański, Gmina: Zawiercie, Miejscowość: Zawiercie, Ulica: Podmiejska 53, Kod pocztowy: 42-400
11.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Zabrze, Gmina: Zabrze, Miejscowość: Zabrze, Ulica: Cmentarna 19F, Kod pocztowy: 41-800	19 05 99 Inne niewymienione odpady	0,6254	0,0000	8,43	0,6254	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: Jastrzębie-Zdrój, Gmina: Jastrzębie-Zdrój, Miejscowość: Jastrzębie-Zdrój, Ulica: Dębina 36, Kod pocztowy: 44-335
12.	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Poczesna, Miejscowość: Sobuczyna, Ulica: Konwaliowa 1,	19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w	0,0000	312,1252	0,00	312,1252	Województwo: ŚLĄSKIE, Powiat: częstochowski, Gmina: Poczesna, Miejscowość: Sobuczyna, Ulica: Konwaliowa 1,

	Kod pocztowy: 42-263	19 12 11					Kod pocztowy: 42-263
13.	Województwo: ŁÓDZKIE, Powiat: radomszczański, Gmina: Radomsko, Miejscowość: Płoszów, Ulica: Jeżynowa 40, Kod pocztowy: 97-500	19 12 12 Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	0,0000	21,5369	0,00	21,5369	Województwo: ŁÓDZKIE, Powiat: radomszczański, Gmina: Radomsko, Miejscowość: Płoszów, Ulica: Jeżynowa 40, Kod pocztowy: 97-500

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok

Odpady wymienione poniżej podlegają oddzielnemu gromadzeniu i odbiorowi w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Należą do nich:

- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady budowlano – remontowe (pochodzące z remontów i innych robót budowlanych wykonywanych we własnym zakresie),
- zużyte opony,
- inne odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych,
- odpady wielkogabarytowe.

Odpady wielkogabarytowe odbierane były w 2023 roku także bezpośrednio z nieruchomości dwa razy (wiosną i jesienią). Termin wywozu odpadów wielkogabarytowych gmina podała do publicznej informacji poprzez ogłoszenie w lokalnej prasie oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Herby.

Na terenie Gminy Herby działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany przy ulicy Orzeszkowej 8 w Herbach. W 2023r. punkt czynny był (za wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy) od poniedziałku do piątku od godz. 8⁰⁰ do 14⁰⁰, po telefonicznym umówieniu się z pracownikiem także w godzinach późniejszych.

W tabeli 6 przedstawiono informacje dotyczące ilości i rodzaju zebranych odpadów komunalnych w PSZOK w 2023r. Łączna masa odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wyniosła **58,5110 Mg**.

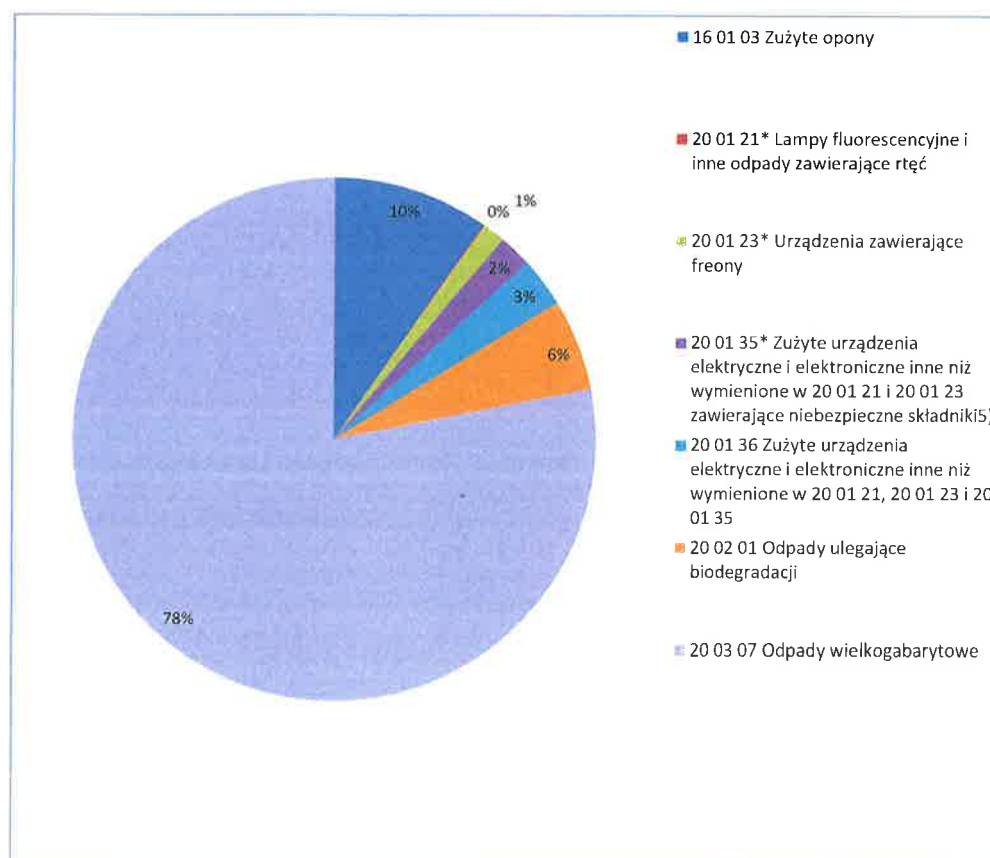
Tabela 6. Ilość i rodzaj odpadów komunalnych zebranych w PSZOK w 2023r.

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa zebranych odpadów komunalnych w tonach [Mg]
1.	16 01 03 Zużyte opony	5,6800
2.	20 01 21* Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,0510
3.	20 01 23* Urządzenia zawierające freony	0,8000
4.	20 01 35* Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki ⁵⁾	1,2100
5.	20 01 36 Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,7700
6.	20 02 01 Odpady ulegające biodegradacji	3,3000
7.	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe	45,7000

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok

Zauważyć można duży udział odpadów wielkogabarytowych w ogólnej masie odpadów zebranych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2023 roku (78%). Najmniejszy udział stanowiły lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć. Wykres 2 przedstawia procentowy udział poszczególnych odpadów zebranych w PSZOK w 2023 roku.

Wykres 2. Udział [%] frakcji odpadów komunalnych w łącznej masie odpadów komunalnych zebranych w PSZOK w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok

Od 1 stycznia 2022r. z pojęcia odpadów komunalnych wyłączono odpady budowlane i rozbiórkowe, jednakże odpady te w dalszym ciągu pozostają w kręgu zainteresowań gmin, które muszą zapewnić ich odbiór w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Łączna masa odpadów budowlanych i rozbiórkowych zebranych w 2023r. w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gminie Herby wyniosła **68,9000 Mg** i obejmowała odpady o kodach:

- 17 01 01 Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów,
- 17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03 (tab. 7).

Tabela 7. Ilość i rodzaj odpadów budowlanych i rozbiórkowych zebranych w PSZOK w 2023r.

Lp.	Kod i rodzaj odpadu	Masa zebranych odpadów w tonach [Mg]
1.	17 01 01 Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17,6400
2.	17 09 04 Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	51,2600

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok

Analizując dane pozyskane ze sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne w 2023r. z terenu Gminy Herby oraz ujęte w sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, można zauważyć że:

- Łączna masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi wyniosła 584,5817 Mg.
- Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł 26,97%,
- Masa odpadów ulegających biodegradacji zebranych, odebranych i przetworzonych ze strumienia odpadów komunalnych z obszaru gminy, przekazanych do składowania - MOUBR wyniosła 133,4648 Mg, a osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania był równy 44,05%,

- Poziom składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniósł 30,61%.
- Łączna masa odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania wyniosła 0,0000 Mg.

4. Koszty w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi

Obowiązujący system gospodarki odpadami komunalnymi wiąże się z opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszoną przez właścicieli nieruchomości. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Herby liczona jest jako iloczyn ilości osób zamieszkujących nieruchomość i wysokość stawki tej opłaty.

Od 1 stycznia 2023r. do 31 grudnia 2023r. zgodnie z Uchwałą Nr XXXVI/294/22 Rady Gminy Herby z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty, stawki za odbiór odpadów wynosiły:

29,00 zł (słownie: dwadzieścia dziewięć złotych 00/100) w przypadku, gdy odpady komunalne zbierane i odbierane były w sposób selektywny,

58,00 zł (słownie: pięćdziesiąt osiem złotych 00/100) w przypadku, gdy odpady komunalne zbierane i odbierane nie były w sposób selektywny.

W roku 2023 zgodnie z Uchwałą Nr XXXVI/295/22 Rady Gminy Herby z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym można było uzyskać częściowe zwolnienie z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi w sposób selektywny w wysokości **2,00 zł/osoba/m-c** dla nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, na których bioodpady były kompostowane w kompostowniku przydomowym.

Liczba gospodarstw, które zgłosiły kompostowanie bioodpadów (stan na dzień 31.12.2023r.) wynosiła 368.

Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023r. pobierane były co kwartał tj.:

- do dnia 15 marca - za okres od stycznia do marca
- do dnia 15 maja - za okres od kwietnia do czerwca
- do dnia 15 września - za okres od lipca do września
- do dnia 15 listopada - za okres od października do grudnia

Płatność dokonywana była w kasie Urzędu Gminy Herby, u sołtysa lub przelewem na rachunek bankowy: 93 8288 1014 2001 0100 0042 0209.

W roku 2023 wpływy z tytułu opłaty za odbiór odpadów komunalnych wyniosły 1.917.583,04 zł, odsetki od nieterminowych wpłat i zwrot kosztów upomnień – 10.355,53 zł.

4.1. Koszt obsługi systemu w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r.

W związku z obowiązkiem odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych przez gminy, Gmina Herby poniosła koszty odbioru, transportu i zagospodarowania tych odpadów. W tabeli 8 wyszczególniono wszystkie koszty jakie Gmina poniosła w 2023r. w związku z obsługą systemu gospodarki odpadami. Należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami zgodnie ze złożonymi deklaracjami na rok 2023r. wpłynęły w kwocie 1.917.583,04 zł. Zaległości na dzień 31 grudnia 2023r. wyniosły 47.279,29 zł.

Dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023r. przewyższają koszty związane z odbiorem odpadów. Środki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowiące nadwyżkę nad wydatkami za rok 2022 zostały wprowadzone do budżetu roku 2023 z przeznaczeniem na wydatki związane z gospodarką odpadami. Za rok 2023 również system gospodarki odpadami zamknął się nadwyżką, która wyniosła 48.227,32 zł. Szczegółowe dane dotyczące dochodów, jak i wydatków poniesionych w związku z systemem gospodarki odpadami przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Koszty poniesione w związku z gospodarowaniem odpadami komunalnymi w 2023r.

Wyszczególnienie	Kwota [w złotych]
Przychody z nadwyżki za rok 2022	30.198,40
Dochody z opłaty za gospodarowanie odpadami	1.917.583,04
Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów	1.799.563,65
Utrzymanie PSZOK	389,29
Obsługa administracyjna systemu	85.286,64
Edukacja ekologiczna w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	2.808,00
Zakup pojemników na odpady	11.506,65

Ogółem wydatki	1.899,554,12
Nadwyżka/Niedobór w systemie gospodarki odpadami	+48.227,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżety gminy Herby za rok 2023

5. Wnioski

Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2023r. opracowano w celu sprawdzenia możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy Herby w zakresie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Powyższy dokument przedstawia dane dotyczące:

- ilości odebranych z terenu gminy odpadów komunalnych,
- osiągniętych poziomów recyklingu,
- liczby nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych,
- kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów,
- wysokości opłat za odpady.

Z dokonanej analizy wynika, że koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wynikają z dużej ilości odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Warto jednak podkreślić, że w tej grupie odpadów znajdują się także popioły z palenisk domowych.

Ponadto coraz większa świadomość mieszkańców i dobra dostępność Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych skutkowałą odbiorem dużej ilości odpadów wielkogabarytowych a także odpadów remontowo-budowlanych, mimo że te nie są zaliczane do odpadów komunalnych. Zakończona w latach wcześniejszych modernizacja PSZOK ułatwiła dostępność i funkcjonalność tego miejsca.

Zauważono, że w roku 2023 odebrano mniej odpadów komunalnych niż w roku 2022. Najprawdopodobniej był to efekt skutecznie prowadzonej edukacji ekologicznej i wzrastającej świadomości ekologicznej mieszkańców (właściwe gospodarowanie odpadami, ograniczenie ilości oddawanych odpadów, prawidłowa segregacja, kompostowanie bioodpadów czy korzystanie z opakowań i artykułów wielokrotnego użytku). Zanotowano wprawdzie wzrost zebranych odpadów w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w porównaniu do roku wcześniejszego, jednakże związane było to z coraz lepszą dostępnością tego punktu i coraz większą świadomością mieszkańców, co do zasad postępowania z odpadami i oddawaniem ich do PSZOK.

Podobnie jak w latach poprzednich priorytetowym zadaniem dla Gminy Herby jest ciągła edukacja mieszkańców gminy w zakresie racjonalnego postępowania z odpadami. Edukacja ta powinna opierać się przede wszystkim z dużym naciskiem na zwiększoną świadomość ekologiczną, obejmując przede wszystkim zakaz spalania odpadów, zminimalizowania ilości ich produkcji, rozwoju selektywnego

gromadzenia oraz ograniczenia oddawanych bioodpadów poprzez ich kompostowanie. Zwiększona świadomość ekologiczna mieszkańców Gminy Herby, a co za tym idzie prawidłowa segregacja odpadów, pozwoli osiągnąć wymagane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w latach kolejnych. Ważnym elementem w roku 2023 była prowadzona edukacja ekologiczna, opierająca się m.in. na wspieraniu akcji „Sprzątanie świata” oraz na systematycznej publikacji w gazecie samorządowej, artykułów dotyczących prawidłowego postępowania z odpadami.

Informacje zebrane w niniejszej analizie zostaną wykorzystane do bardziej efektywnego zarządzania systemem gospodarowania odpadami na przestrzeni kolejnych lat.

WÓJT
mgr Jacek Burek